

Maa- ja metsätalousministeriö

Turtola 26.1.2022

kirjaamo@mmm.fi

orian.bondestam@mmm.fi

tapio.hakaste@mmm.fi

Lausuntopyyntö: VN/3307/2021, MMM

Rajajokisopimuksen kalastussäännön 16 §:n mukaisista korjauksista vuodelle 2022

Maa- ja metsätalousministeriö on nyt tehnyt yksityiskohtaisen esityksen merkintätunnisteiden käytöstä, lisäyksenä kalastussäännön 13.1 §:ään, koskien lohien merkitsemiseen kulkuverkolla tai kulteella lohta kalastettaessa. Määräystä sovellettaisiin kalastuskaudesta 2023 alkaen.

Olettaen, että kyseessä ovat samantyyppiset kiduskansipannat, jotka ovat käytössä merialueen ammattikalastuksessa; samoin kuin se, että tunnisteiden tulee olla kiinnitettynä loheen pyyntihetkestä saaliin maihin tuontiin ja paloitteluun saakka, Jokiseura pitää esitystä tervetulleena. Jokiseura esittää kiduskansipanta merkinnän laajentamista koskemaan kaikkea Tornionjoella tapahtuvaa lohienkalastusta.

Jokiseura on pitkään vaatinut ilmoitusvelvollisuutta ja tarkkaa seuranta lohistrategian mukaisesti kaikkeen lohienkalastukseen. Suomen ja Ruotsin tutkijat ovat pitkään pyrkineet tarkempaan tietoon lohien jokisaaliista. Osana kattavampaa tiedonkeruutavoitetta saaliiksi saadut lohet tulisi merkitä paitsi kulkuverkolla tai kulteella kalastettaessa, myös kaikessa muussa lohienkalastuksessa. Tavoite on perusteltu.

Siiiankalastuksesta

Joella kalastetaan sitä, mitä mereltä jää. Tornionjoen vaellussiikaa ei voi pelastaa Tornionjoella. Ministeriön maanantaiksi esittämä yhden viikkopäivän lipposeisokki ei varmastikaan ole ratkaiseva vaellussiikakannan pelastamiseksi, kun siian kes-

tävän käytön turvaamisessa paljon ratkaisevampaa on meripyyntin silmäkoolla. Tornionjoen vaellussiian suojelemiseksi suojelutoimenpiteet tulee kohdistaa koko elinkaareen. Rajoitustoimien vaikuttavuuden, ja hyväksyttävyyden, kannalta olisi jo välttämätöntä kohdistaa tehokkaat toimenpiteet myös siian merikalastukseen.

Tornionjoen siikatutkimuksen (2019) mukaan siika on aivan liian suuren kalastuspaineen kohteena sekä merellä että joella. Ministeriön ehdotus kulkuverkkokalastuksen aloitusajan myöhentämistä kahdella viikolla, 15.8. alkavaksi, on perusteltu. Samoin siian lippokalastuksen aloituksen myöhentäminen esim. 20.6. alkavaksi. Suojelutoimia tarvitaan erityisesti varhain nousevan vaellussiikakannan osalta.

Esitetty pituuteen perustuva siian valikointi ei ole tarkoituksenmukainen sääntelytoimi. Turha kalavahinkoja, silmä- ja ihovaurioita, aiheuttava käsittely ei siikakan-
taa pelasta, ja on vaikeasti toteutettavissa ja valvottavissa. Rajoitustoimi vaikuttaisi ratkaisevalla tavalla myös perinteisiin saaliin jakoperiaatteisiin.

Lohenkalastuksesta

MMM esittää lohen spinnfluga-kalastuksen kieltämistä 10.6. alkaen. Vaikka esitys on lievennys ministeriön aiempaan ehdotukseen kieltää koko pyyntimuoto, Jokiseura pitää tehtyä ehdotusta perusteltuna. Valvojien selvityksen mukaan lohen spinnfluga- eli punttikalastuksessa yli puolet kiinni tarttuneista lohista karkaa. Valvontaiskun aikana 162 tarttuneesta lohesta vain joka neljäs lohi (39 kpl-24 %) todettiin rantautuksen yhteydessä olleen kiinni suun sisäpuolelta, mikä tekee kalastusmuodosta hyvin kyseenalaisen.

Ihminen voi vaikuttaa ihmisestä johtuviin lohikuolemiin; merkittävä syy lohikuolemiin ovat kalastuksen aiheuttamat pintavauriot. Lohen spinnfluga/punttikalastuksen kieltäminen 10.6. alkaen estäisi lohen pintavaurioita aiheuttavan ja siten kyseenalaisen kalastusmuodon hallitsemattoman leviämisen koko jokivarteen. Pintavaurioiden aiheuttamiin lohikuolemiin viitaten Jokiseura esittää harkittavaksi kuitusiimojen kieltämistä spinnfluga/punttikalastuksessa ja esittää lohen vapakalastuksessa sallittavaksi vain perhosiimojen ja monofilisiimojen käytön.

Kalastuksesta johtuvat vauriot aiheuttavat lohikuolemia. Jokiseura suhtautuu kielteisesti lohien valikointiin ja turhaan käsittelyyn niin meri- kuin jokikalastuksessa. Kala ei sillä parane, että se pyydetään ja vapautetaan. Lohensoutuun on uutena ilmiönä tullut C&R- eli pyydä-ja-päästä-kalastus, jolla kierretään vuorokausikiintiötä. Tutkijoiden mukaan Tornionjoen lohi ei kestä käsittelyä, vaan aiheuttaa lohikuolemia ja estää lohien pääsyä kudulle. Jokiseura kannattaa lohen poisheittokiellon asettamista jokialueelle ja esittää täsmennystä yhden lohen päiväkiintiöön: vuorokauden ensimmäinen saatu lohi täyttää kiintiön, vaikka lohi olisi vapautettu.

Muutoin Jokiseura tukee vuonna 2021 sovellettujen määräysten jatkamista.

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska pj.